

Teilhard de Chardin

Srdce hmoty

Sebrané spisy 13

Malvern 2024

Francouzský jezuita a přírodovědec Pierre Teilhard de Chardin, který se proslavil svým jedinečným pojetím světa směřujícího

ke svému cíli v bodu Omega, nabízí originální syntézu biblického vyprávění Stvoření a evoluční teorie. Česká společnost Teilharda de Chardina ve spolupráci s nakladatelstvím Malvern splácí dluh tomuto svobodnému duchu, který se nebál myslet v nových souvislostech. Po vydání korespondence z let 1914–1919 vychází tento už druhý svazek.

Knihu otevírá rozsáhlá předmluva Zdeňka A. Emingera, který vzdává autorovi hold, ale také upozorňuje na různá úskalí de Chardinova díla. Následuje Teilhardova autobiografie *Srdce hmoty*, v níž popisuje svoje neutuchající hledání a touhu po poznání, prodchnuté poctivým duchovním životem a láskou k Bohu. Následuje filosoficko-teologický text *Kristikum*, v němž je vesmír představen jako Božské prostředí, které se stále „amorizuje“ – je pronikáno láskou a konverguje k svému Cíli. Součástí recenzovaného svazku je také *Mše nad světem*, v níž autor pojímá své kněžství jako účast na proměňování Země a všech událostí v Kristovo Tělo. Sám eucharistický Pán je vtělen do stvořeného, do hmoty, aby ji přivedl k svému nebeskému Otci. A my jsme pozváni jako spolupoutníci, abychom měli vstupem do Svaté hmoty podíl na přeměně svěřeného světa. *Srdce hmoty* nenechá čtenáře chladným.

Četba jednotlivých statí je občas ne snadná (neotřelá metafory, neologismy), jindy se rádi necháme unášet básnickým jazykem, který nás vnoří do hlubin svébytné mysli a vášnivě milujícího srdce.

Jan Regner

Jan Loffeld

Když Bůh nikomu nechybí

Úvahy o náboženské lhostejnosti

Portál 2025

Německý kněz, teolog a sociolog nabízí poctivý a velmi otevřený pohled na souvislosti stále řídících lavic v křesťanských kostelích. Připustíme-

li si realitu, pro stále větší počet lidí je náboženství nedůležité. „Opravdově diskutovat o víře, klást si velké otázky a zápasit o odpovědi na ně – to se už děje jen výjimečně.“ Nejenže náboženství není antropologickou konstantou. Ani zájem o spiritualitu není tolik významným zájmem o Toho, který je, ale spíš o sebetranscendování „v rituálech, při jídle s přáteli, při rekapitulaci dne u sklenky vína nebo při adrenalinové turistice v exotických zemích, ale také v klášteřích nebo v meditačních centrech“.

Podkladem reflexe jsou výzkumy a také poznatky z praxe a osobní rozhovory z německy hovořících oblastí a z Nizozemí. Podle autora je zřejmé, že probíhá hluboká kulturní proměna, které dost dobře nerozumíme a před níž jsme zatím bezradní: sekularizace je trend lhostejnosti vůči transcendentálním hodnotám. „Tento proces se zdá být mohutným, ne-li dokonce největším fenoménem dneška.“ Jsme ještě vůbec schopni nebo ochotni prožívat Boha jako garanta štěstí, nebo dokonce spásy?, ptá se Loffeld.

Plnou třetinu knížky pak tvoří snaha formulovat východiska možných odpovědí, které nemohou vycházet z ničeho jiného než z prostého zájmu, ba zvědavosti, čím lidé kolem nás žijí. Varuje přítom před tím, aby se věřící nesoustředili jen na reformy fungování církve či na obnovení individuální zbožnosti podle starých představ. Připustíme si, že „On je přítomen jinak a jinde“.

Josef Beránek

Salman Rushdie

Nůž

Přemítání po pokusu o vraždu

Paseka 2024

Světově známý indicko-britský spisovatel Salman Rushdie (1947) kromě řady románů a povídek vydal také výjimečnou autobiografickou knihu *Joseph*

Anton (2012). V ní popisuje svůj život poté, co na něj byla v roce 1989 ájato-lláhem Chomejním vydána fatva kvůli románu *Satanské verše* (1988). Rushdie žil dlouhé roky pod policejní ochranou a až po roce 2000 se začal postupně vracet do společenského života. Odsouzení k smrti íránským duchovním zrušeno nebylo, nicméně svět již měl jiné starosti. Salman Rushdie pokračoval v úspěšné spisovatelské dráze i veřejném vystupování a dávno vyřčený ortel smrti jako by definitivně patřil minulosti. I proto o takřka smrtelném útoku, který na něj byl spáchán 12. srpna 2022 na jednom z literárních festivalů v USA, Rushdie píše jako o chvíli, kdy minulost vtrhla do přítomnosti.

Reflexe tragické události, vyrovnávání se s ní, fyzicky i psychicky bolestivá cesta zpět do života, to vše je tématem knihy *Nůž*. Rushdieho prorocký sen o útoku, pohlednutí do tváře skoro-vrahovi, sedmnáct bodných ran i podle lékařů zázračné uzdravení a vedle toho, či spíš nad tím vším, láska. Láska manželky Elizy, láska Rushdieho sester i jeho dvou synů, z nichž jednoho pojmenoval Milan (po Milanu Kunderovi), je autorem základem jeho „druhého života“. Setkání se smrtí ho přivedlo k docenění blízkosti druhých, vztah k náboženství ale proměněn nebyl. I dnes je Salman Rushdie přesvědčen, že víra patří do dětského věku lidstva. To ovšem nijak neumenšuje jeho schopnost psát mistrovská literární díla.

Lukáš Jirsa